

Posudek vedoucí diplomové práce

Autor práce: Bc. Barbora Třetinová

Studijní program: Učitelství anglického jazyka

Název práce: Communicative English Language Teaching in Czech Basic Schools

Akademický rok: 2021/2022

Vedoucí práce: Mgr. Irena Reimannová, Ph.D.

Cílem předložené je prozkoumat možnosti a příležitosti pro osvojování anglického jazyka při integrování komunikačního přístupu do výuky anglického jazyka (VAJ) na vybrané základní škole a to prostřednictvím akčního výzkumu. Jde o téma vhodně zvolené, výzkumný design podporuje profesní rozvoj diplomantky.

Práce je členěna na část teoretickou (40 stran) a praktickou (33 stran). Práce částečně splňuje stanovené zásady zpracování, postrádám zde zejména diskusi na téma vývoje a současného pojetí cílů cizojazyčného vzdělávání z lingvistického a psychologického hlediska v metodách výuky anglického jazyka, dále pak popis pojetí tzv. komunikačního přístupu výuky angličtiny v ČR (na základě odborné literatury), včetně jednoznačně vymezené teorie učení se jazyku.

Co se týče teoretické části práce, první a čtvrtou kapitolu (English Language Acquisition, Communicative Competence) považuji s ohledem na cíl a záměr práce za irelevantní, zejména diskusi na téma osvojování prvního, mateřského jazyka a na téma modelů komunikační kompetence – z textu totiž nevyplývá, proč a jak tyto kapitoly souvisí s cílem a tématem práce. Dále, osvojování jazyka neprobíhá pouze v kontextu školní třídy, což však pojetí kap. Learning and Teaching naznačuje. V kap. Language Education in the Czech Republic bych s ohledem na zadání práce očekávala diskusi, zda a jakým způsobem je komunikační přístup integrován do VAJ v ČR, namísto toho zde diplomantka popisuje pouze cíle a obsah cizojazyčného vzdělávání v ČR a pokouší se charakterizovat žáka základní školy – jde o obecný popis z pohledu vývojové psychologie, chybí zde však charakteristika takového žáka z hlediska učení se AJ. Kapitola 3 je pouhým historickým exkurzem do pojetí přístupů a metod VAJ, potenciál naznačený v zadání zde zůstal zcela nevyužit (proč je diskutován vliv latiny? na základě jakých kritérií jsou popsány pouze některé přístupy/metody? jak tyto zvolené ovlivnily vznik a pojetí komunikačního přístupu?). Kap. 4 Communicative Competence měla být včleněna smysluplně do kap. 5. Kap. 5 Communicative Language Teaching měla potenciál být kapitolou poskytující zásadní východiska pro zpracování praktické části, avšak opět zde postrádám zohlednění kontextu ČR, tj. zda a jak je komunikační přístup začleněn do VAJ, diplomantka zde neobjasňuje zásadní koncepční východisko a obrat v pojetí komunikační VAJ, tj. tzv. „weak“ a „strong“ verzi, bezchybné není ani zpracování kap. 5.5.3 – 5.5.6, kdy se na několika stranách diplomantka snaží zpracovat všechny aspekty výuky řečových dovedností a nutně tak sklouzává k povrchnosti ve zpracování.

V praktické části diplomantka realizovala výzkumné řešení ve formě akčního výzkumu, jako zásadní východisko pro zpracování si zvolila pouze jeden z principů komunikačního přístupu, a to výuku řečových dovedností, včetně integrovaného pojetí. I když jde pouze o jeden z principů, tuto volbu považuji z hlediska profesního rozvoje diplomantky za velmi žádoucí a prospěšnou, což si uvědomuje i studentka (viz s. 56). Stejně tak velmi pozitivně oceňuji i výběr výzkumného vzorku (6. – 9. třída) – „I wanted to try the implementation of four language skills and CLT in all the lessons....because the integration of skills is important for all the learners“. Výzkum byl realizován v průběhu půl roku, data byla sbírána prostřednictvím pozorování, plánů hodin a reflektivního deníku, analýza dat pak měla probíhat smíšeným způsobem pomocí otevřeného kódování, což opět hodnotím velmi pozitivně. Analýza dat však vůbec neodpovídá obvyklým postupům, kdy je obvyklé

odpověď na výzkumnou otázku dokumentovat získanými daty a odpovídajícími závěry, ocenila bych tedy, kdyby v průběhu obhajoby diplomantka proces analýzy a interpretace dat popsala, s pomocí vizuálních prostředků (tj. co zjistila, jak a prostřednictvím jakých nástrojů). V intervenční fázi diplomantka změnila výzkumné otázky, není tedy zřejmé, co vlastně je záměrem akčního výzkumu, zda a jak tedy realizovaný výzkum souvisí s cílem práce (prozkoumat možnosti a příležitosti pro osvojování anglického jazyka při integrování komunikačního přístupu do výuky anglického jazyka (VAJ) na vybrané základní škole), prosím tedy o vysvětlení v průběhu obhajoby. Zajímavý je způsob intervence ve dvou krocích, nejprve ve všech třídách a poté v jedné konkrétní. Z hlediska výzkumu však takto získaná data jsou velmi specifická a domnívám se, že metodologicky tento postup neodpovídá metodologii akčního výzkumu a že je silně ovlivněn tím, že diplomantka byla zároveň i učitelkou, což se jí v empirickém šetření nepodařilo zcela oddělit. Na druhou stranu, tento fakt pozitivně ovlivnil způsob intervence, která byla navržena jako projektová práce.

Kvalita i množství zpracované odborné literatury odpovídá požadavkům na tento typ prací kladeným.

Po formální stránce lze vytknout diplomantce to, s jak rozsáhlými citacemi/parafrázemi v textu pracuje (např. s. 36, tabulky uvedené na s. 62-65, 66-71 měla být v příloze, navíc jde o „table“ nikoliv „figure“, atd.). Text tak místy působí jako pouhý přehled myšlenek různých autorů a zdrojů, které nejsou vzájemně propojeny a interpretovány.

Co se týče jazykové stránky, práce je zpracována velmi kvalitně.

Vzhledem k výše uvedeným připomínkám navrhuji hodnotit tuto práci ještě jako

E,

ovšem pouze pokud se diplomantka vyjádří uspokojivým způsobem v průběhu obhajoby této práce k připomínkám a podnětům uvedeným v tomto hodnocení.

V Pardubicích dne 15. 8. 2022

Mgr. Irena Reimannová, Ph.D., vedoucí práce